

TAFLEN WAITH 1 ENW:

Beth yw'r rhain?

C _ _ _ .

F _ _ _ .

P _ _ _ y

G _ _ _ .

C _ _

F _ _ .

Bydd cregyn gleision, llysywod môr a morwyal i gyd yn byw yn nŵr y môr. Pa un o'r uchod sy'n:

bysgodyn	planhigyn	pysgodyn cragen
----------	-----------	-----------------

Yw sbwng yn anifail neu blanhigyn?

Bydd anifeiliaid yn symud mewn gwahanol ffyrdd yn y môr.

Enwch un anifail gyda:

esgyll	tentaclau	coesau	traed
--------	-----------	--------	-------

Tynnwch lun o seren fôr

Tynnwch lun eich hoff bysgodyn

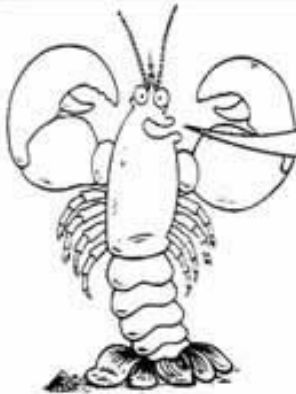
Faint o freichiau sydd ganddi?

Pa liw ydy o?

Y mae pysgod yn aml wedi'u lliwio fel y gallant guddio oddi wrth bysgod sydd eisiau eu bwyta. Gelwir hyn yn **guddliw**. Enwch un pysgodyn sy'n:

llwyd	melyn	lliw arian	wyrdd/frown
-------	-------	------------	-------------

TAFLEN WAITH 2 ENW:

Fy enw i
yw **SEAMOR**

Sut fath o
anifail ydw i?

Faint o anifeiliaid fel fi
welsoch chi yn y Sw?

*Chwiliwch am y pethau mae
Seamor yn ddweud wrthyhych chi.*

Chwiliwch am yr anifeiliaid hyn yn y Sw Môr.

Ble maen nhw'n byw?

Yslywfen för

Seren för

*Ticiwch y
bocs cywir*

Lleden

Llygad
Maharen

Morfarch

Ar greigiau

Ar wely'r môr

Tyllau creigiog

Ar wymon

Mewn pyllau trai

**Tynnwch lun
o'ch hoff
greadur yn
Sw Môr Môn.**

Llun yw hwn o

Beth oedd o'n **wneud** pan welsoch chi o?

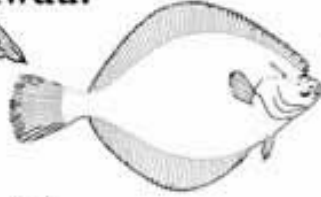
TAFLEN WAITH 3 ENW:

Chwiliwch am yr anifeliaid hyn yn Sw Môr Môn.
Beth yw eu henwau?

C _ _ _ _ .

L1 _ _ _ _ .

C _ _ F _ _ .

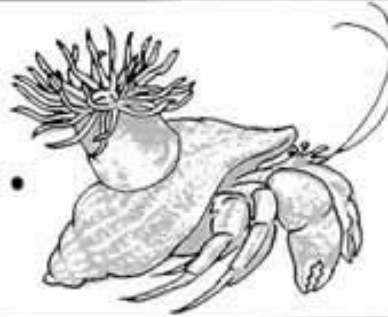

C _ _ _ _ .

Ticiwch y ddau sy'n gramenogion.

Y mae gan y **Tentaclau** •
cranc meudwyol
hwn anemoni
ar ei gefn.

Cragen •

• **Antena**

• **Ceg**

• **Crafanc**

*Cysylltwch yr enwau
 â'r rhannau o'r llun.*

**Tynnwch lun o'ch hoff
 bysgodyn yn y Sw.**

*Rhowch labeli ar eich
 pysgodyn yn dangos:*

Ceg

Llygad

Cynffon

yw'r pysgodyn

**Ble rydym
 ni'n byw?**

*Ticiwch y
 bocsus cywir ...*

**Llysywen
 fôr**

**Llygad
 maharen**

**Cranc
 meudwyol**

Glynu i greigiau ydw i

Ymlusgo mewn **pyllau trai** ydw i

Cuddio mewn **tyllau**
 mewn creigiau ydw i

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

TAFLEN WAITH 4 ENW:

Byddwn ni'n anadlu trwy'n hysgyfaint.

Bydd pysgod yn defnyddio

Byddwn ni'n defnyddio'n traed i symud.

Bydd octopws yn defnyddio

Byddwn ni'n defnyddio'n cyllell a fforc i fwyta.

Bydd cimwch yn defnyddio

Byddwn ni'n defnyddio'n bysedd i gyffwrdd.

Bydd penfras yn defnyddio

Llenwch y cylch bwyd hwn:

Mae **gwymon** yn cael ei fwyta gan sy'n cael ei fwyta gan sy'n cael ei fwyta gan **siarcod**.

Enwch dri pheth sy'n **llygru**'r môr

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

O'r holl anifeiliaid yn y Sw Môr:

Enwch ddau anifail â **chragen**

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Enwch ddau anifail â **chen**

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Enwch ddau anifail â **chyrff meddal**

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Pan fydd **tonnau**'n torri, sut mae'n nhw'n newid yr **arfordir**?

<input type="text"/>

Rheolir y **llanw** gan y a'r

Planhigyn yw **morwyal**. Pa amodau arbennig sydd eu hangen er mwyn iddo **dyfu'n iawn**?

Mae gan goeden **wreiddiau**, **boncyff** a **dail** – beth sydd gan **forwyal**?

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

Mae llawer o bysgod yn **cuddio** ymysg y morwyal. **Pam?**

<input type="text"/>

TAFLEN WAITH 5 ENW:

Mae llawer o greaduriaid môr wedi eu **cuddliwio** er mwyn cuddio rhag reibwyr. **Enwch** yr anifeiliaid yn y lluniau. **Sut maent** wedi eu cuddliwio?

Sut gall y ddau anifail hyn **helpu** i gilydd?

Sut fath o **berthynas** sydd gan yr anifeiliaid hyn? ...

Mae gan yr anifeiliaid hyn berthynas **S** _____

Mae pob anifail a phlanhigyn yn **resbiradu** (anadlu)

ac yn cymryd **maetholion** i mewn (bwydo).

Maent yn gwneud hyn mewn gwahanol ffyrdd.

Ticiwch y blychau cywir i'r planhigion a'r anifeiliaid hyn ...

Defnyddio deuocsid carbon	☐	☐	☐	☐
Rhyddhau deuocsid carbon	☐	☐	☐	☐
Cymryd ocsigen i mewn drwy grogennau	☐	☐	☐	☐
Cymryd maetholion i mewn o'r dŵr	☐	☐	☐	☐
Cymryd maetholion i mewn drwy'r geg	☐	☐	☐	☐

TAFLEN WAITH 6 ENW:

Y mae llawer o wahanol fathau o **siarc**.

Y mwyaf cyffredin o gwmpas Ynys Môn yw'r **Penci**.

1. Pan maent wedi tyfu i tua 50 centimetr mae'r penci **aeddfed** yn barod i **baru**. (Y mae penci llawn-dwf tua 90 centimetr o hyd)

2. Y mae'r **fengw** yn nofio i ddwr bàs i ddodwy **wyau**. Y mae'r wŷ wedi ei amddiffyn gan

g _ _ _ _
w _

CYLCH BYWYD Y PENCI

4. Pan mae'r penci **ifanc** yn

d _ _ _

o'r casyn wŷ, mae'r casyn yn crebachu. Fel arfer mae peth o'r cwd melynwy yn sownd yn y pysgodyn ifanc a mae'n bwydo'i hun

3. Am ddeng mis mae'r pysgodyn yn datblygu yn y casyn wŷ tan mae'n 10cm o hyd. Mae'n cael

maeth o'r **c** _ _

m _ _ _ _ _

Gelwir y casys yn **byrsiau'r forforwyn**.

Dewiswch anifail o Sw Môr Môn a gwnewch lun o'i **gylch bywyd** yma:

Cylch bywyd _____ *yw hwn*

TAFLEN WAITH B ENW:

Beth sy'n gwneud y môr YN HALLT? _____

Enwch bedwar PYSGODYN MÔR ESGYRNOG _____

Enwch bedwar PYSGODYN CARTILAGAIDD _____

Enwch bedwar ANIFAIL MÔR DI-ASGWRN-CEFN CORFF CALED _____

Enwch bedwar ANIFAIL MÔR DI-ASGWRN-CEFN CORFF MEDDAL _____

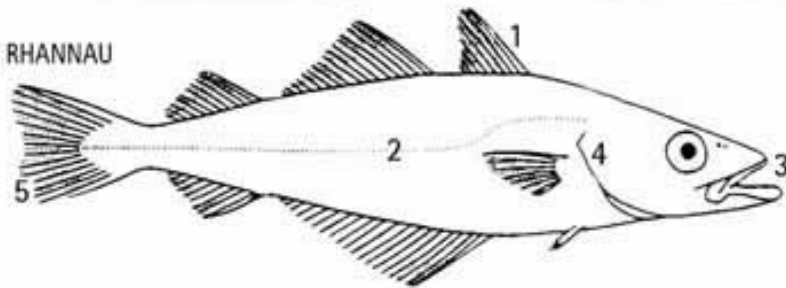
Mae planhigion gwyrdd angen goleuni i ffotosyntheseiddio er mwyn cadw'n fyw ac iach.

Beth sydd ei angen ar wymon coch a brown? _____

Os cedwid llond tanc o bysgod môr mewn ystafell boeth, byddai'r dŵr yn dechrau anweddu. Pam fyddai'r

pysgod farw cyn i'r tanc sychu'n llwyr? _____

ENWCH A RHOI DEFNYDD Y RHANNAU
HYN O BYSGODYN.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Gwydr a ddefnyddir i wneud y rhan fwyaf o'r tanciau yn Sw Môr Môn.

Pam mae'r ffenestr fawr grom wedi'i gwneud o ddefnydd gwahanol? _____

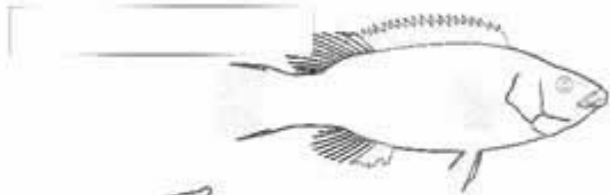
Nid yw'r pen llanw ar yr un amser ddau ddiwrnod yn olynol. PAM? _____

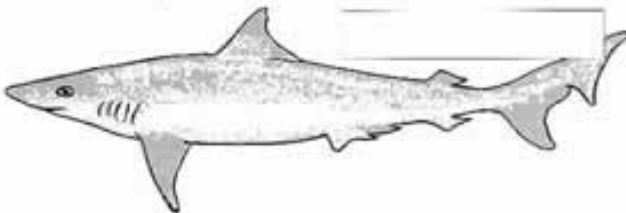
TAFLEN WAITH 7 ENW:

Dyma bedwar o'r bodau byw sydd i'w gweld yn Sw Môr Môn.
Defnyddiwch yr allwedd i'w adnabod a'u henwi.

ALLWEDD:

1. Mae'n defnyddio ynni'r haul i fyw. **Gwymon** yn hwn.

NEU: Nid yw'n defnyddio ynni'r haul i fyw.

EWCH I RAN 2 ...

2. Mae'n byw mewn cragen.

Gwichiad yn hwn.

NEU: Mae'n cymryd ocsigen o'r dŵr.

EWCH I RAN 3 ...

3. Gall rai o'r pysgod hyn dyfu i fod dros 15 metr o hyd.

Siarc yw hwn.

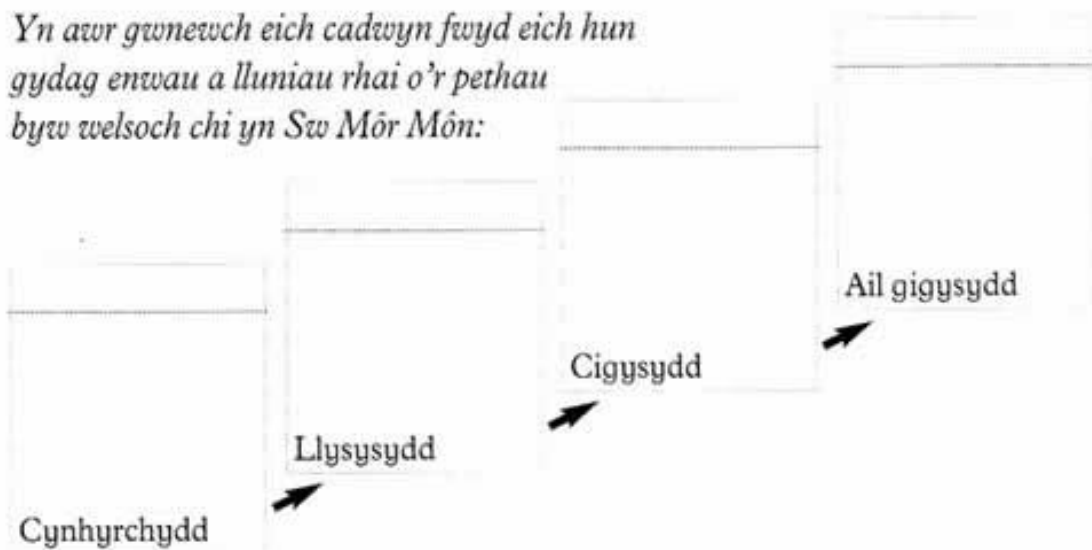
NEU: Gall y pygodyn hwn dyfu i hanner metr yn unig.

Gwrachen y môr yw hwn.

Cwblhawch y **gadwyn fwyd** hon gydag enwau'r pedwar peth byw rydych chi wedi enwi uchod.

Cynhyrchydd → Llysysydd → Hollysydd → Cigysydd

Yn atwr gwnewch eich cadwyn fwyd eich hun gydag enwau a lluniau rhai o'r pethau byw welsoch chi yn Sw Môr Môn:

TAFLEN WAITH A Enw:

I beth mae CROGENNAU yn da? _____

I beth mae LLINELL YSTLYSOL yn da? _____

I beth mae BARFOGYN yn da? _____

GAN DDEFNYDDIO ESIAMPLAU O'R HYN WELSOCH YN Y SW MÔR:

Enwch bum PYSGODYN _____

Enwch bedwar CRAMMENOG _____

Enwch dri ANEMONI _____

Enwch ddwy SEREN FÔR _____

GORFFENNWCH Y GADWYN FWYD HON

Bwytir GWYMON gan _____ a fwytir gan _____

a fwytir gan _____ a fwytir gan FORLOI.

YN YSTOD STORM MAE TONNAU'N TARO YN ERBYN Y LAN.

Sut mae tonnau yn effeithio ar y lan? _____

Pa bysgodyn sy'n byw ymysg y tonnau? _____

Grym pa ddau beth sy'n rheoli'r llanw? _____

Pa mor aml mae llanw mawr? _____

DISGRIFIWCH Y FFYRDD MAE'R ANIFEILIAID HYN WEDI ADDASU I'W CYNEFINOEDD?

LLEDEN GOCH (bywyd ar wely'r môr) _____

PENFRAS (bywyd mewn dŵr llwyd) _____

LLYFROTHEN (bywyd mewn pyllau trai) _____

WYTHDROED (bywyd mewn cilfachau ac agennau) _____

Mewn sut fath o ddŵr mae'r pysgod yn Sw Môr Môn yn byw? _____

Sut brawf fyddai'n rhoi'r ateb? _____

Ydyw'r dŵr ble mae'r anifeiliaid yn byw yn teimlo'n gynnes neu'n oer? _____

Pa offer ddefnyddiech chi i fesur tymheredd? _____